

Dosarul nr. 2r-737/19
2r-8/20

Prima instanță: Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău (jud. M. Diaconu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. V. Sîrbu, V. Mihaila, A. Minciuna)
Instanța de recurs: Curtea Supremă de Justiție (jud. O. Sternioală, D. Mardari, S. Filincova)
Instanța de revizuire: Curtea de Apel Chișinău (jud. V. Sîrbu, V. Mihaila, A. Minciuna)

DECIZIE

22 ianuarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Iurie Bejenaru
Galina Stratulat

examinând recursul declarat de Maria Balinscaia,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Maria Balinscaia
împotriva Spitalului Clinic Militar Central cu privire la anularea ordinelor de
sanționare și de concediere, restabilirea în funcția deținută anterior, obligarea
efectuării modificărilor în carnetul de muncă și încasarea salariului,
împotriva încheierii din 16 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău prin care
s-a respins ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Maria Balinscaia
împotriva deciziei din 25 octombrie 2017 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a ț ă:

La 22 octombrie 2014, Maria Balinscaia a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Spitalului Clinic Militar Central solicitând repunerea în termenul de
înaintare a acțiunii, modificarea ordinului de concediere prin indicarea faptului că
contractul de muncă a fost reziliat din inițiativa sa și modificarea art. 86 Codul
muncii, cu indicarea în ordin art. 85 Codul muncii, încasarea salariului mediu pentru
zilele real lucrate și eronat calculate la eliberarea sa din funcție.

La 04 martie 2015, Maria Balinscaia, reprezentată de avocatul Vadim Banaru,
a înregistrat o cerere de concretizare a pretențiilor, solicitând repunerea în termenul
de depunere a cererii de chemare în judecată, anularea ordinelor de aplicare a
sanțiunilor disciplinare nr.131 din 11 iulie 2013 și nr.143 din 29 iulie 2013, anularea
ordinului de concediere nr. 197 din 16 octombrie 2013, efectuarea modificărilor în
carnetul de muncă, restabilirea în funcția deținută anterior demiterii, încasarea
salariului pentru perioada 16 octombrie 2013-04 martie 2015 pentru reținerea
carnetului de muncă.

Prin hotărârea din 09 aprilie 2015 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău, s-au
respins ca fiind nefondate cerințele înaintate de Maria Balinscaia împotriva
Spitalului Clinic Militar Central al Ministerului Apărării al RM cu privire la
obligarea de a modifica formularea din ordinul de concediere prin indicarea precum

că contractul de muncă a fost reziliat din inițiativa angajatului și modificarea art. 86 Codul muncii, cu indicarea în ordinul de concediere art. 85 Codul muncii; s-au respins ca fiind nefondate cerințele Mariei Balinscaia cu privire la încasarea de la Spitalul Clinic Militar Central al Ministerului Apărării al RM a salariului mediu pentru zilele real lucrate și eronat calculate de către pârât la eliberare.

Prin decizia din 26 decembrie 2016 a Curții de Apel Chișinău s-a admis apelul declarat de Maria Balinscaia și s-a casat hotărârea din 09 aprilie 2015 a Judecătoriei Buiucani, mun.Chișinău; s-a emis o nouă hotărâre prin care s-a admis cererea Mariei Balinscaia de repunere în termen a cererii de chemare în judecată; s-a repus în termen cererea de chemare în judecată depusă de Maria Balinscaia; s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Maria Balinscaia; s-a anulat ordinul de concediere nr. 197 din 16 octombrie 2013; s-a restabilit Maria Balinscaia în funcția deținută anterior, soră medicală superioară secția otorinolaringologie al Spitalului Clinic Militar Central al Ministerului Apărării al RM; s-a obligat Spitalul Clinic Militar Central al Ministerului Apărării al RM de a efectua modificările corespunzătoare în carnetul de muncă a Mariei Balinscaia; s-a încasat de Spitalul Clinic Militar Central al Ministerului Apărării al RM în beneficiul Mariei Balinscaia salariul pentru eliberarea ilegală din serviciu pentru perioada 16 octombrie 2013-26 decembrie 2016 în mărime de 126635,76 de lei; s-au respins ca fiind neîntemeiate cerințele Mariei Balinscaia cu privire la anularea ordinelor de aplicare a sancțiunilor disciplinare nr.131 din 11 iulie 2013 și nr.143 din 29 iulie 2013 și încasarea salariului pentru perioada 16 octombrie 2013-04 martie 2015 pentru reținerea carnetului de muncă; s-a încasat de la Spitalul Clinic Militar Central al Ministerului Apărării al RM în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 3999,10 lei; totodată, s-a indicat că decizia în partea încasării unui salariu mediu în mărime de 3332,52 de lei pentru absență forțată de la lucru și restabilirii în serviciu, se execută imediat.

Prin decizia din 21 iunie 2017 a Curții Supreme de Justiție s-a admis recursul declarat de Spitalul Clinic Militar Central și s-a casat decizia din 26 decembrie 2016 a Curții de Apel Chișinău cu restituirea cauzei spre rejudecare în Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Prin decizia din 25 octombrie 2017 a Curții de Apel Chișinău s-a admis apelul declarat de Maria Balinscaia și s-a casat hotărârea din 09 aprilie 2015 a Judecătoriei Buiucani, mun.Chișinău; s-a emis o nouă hotărâre prin care s-a respins ca fiind tardivă cererea de chemare în judecată depusă de Maria Balinscaia împotriva Spitalului Clinic Militar Central cu privire la anularea ordinelor de sancționare și de concediere, restabilirea în funcția deținută anterior, obligarea efectuării modificărilor în carnetul de muncă și încasarea salariului.

Prin încheierea din 15 mai 2019 a Curții Supreme de Justiție s-a considerat inadmisibil recursul declarat de Maria Balinscaia.

La 11 iulie 2019, Maria Balinscaia a depus cerere de revizuire, în temeiul art. 449 lit. a), b) Cod de procedură civilă, solicitând admiterea cererii de revizuire, casarea deciziei din 25 octombrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi soluții de admitere a apelului declarat.

Prin încheierea din 16 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a respins ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Maria Balinscaia împotriva deciziei din 25 octombrie 2017 a Curții de Apel Chișinău.

La 14 noiembrie 2019, prin intermediul poștei (Vol.II, f.d.213), Maria Balinscaia a declarat recurs împotriva încheierii din 16 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii contestate, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a cererii de revizuire cu remiterea cauzei spre examinare instanței de apel.

În motivarea recursului s-a invocat că cererea de revizuire a fost examinată în lipsa sa, nefiind înștiințată despre data și ora examinării, deși, în actul indicat se menționează despre respectarea procedurii citării legale.

Totodată, a menționat că din conținutul încheierii contestate rezultă că materialele cauzei nu au fost studiate și analizate, iar frazele inserate sunt evident din altă speță, or, nu este clar de ce instanța asimilează ordonanța de încetare a urmăririi penale din motivul expirării prescripției tragerii la răspundere penală cu ordonanța de refuz în pornirea urmăririi penale. Astfel, motivarea redată este una nemotivată atât în fapt, cât și în drept.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Curtea de Apel Chișinău a adoptat încheierea contestată la 16 octombrie 2019, iar Maria Balinscaia a declarat recurs la 14 noiembrie 2019, prin intermediul poștei (Vol.II, f.d.213).

Materiale cauzei atestă expedierea copiei încheierii părților la 24 octombrie 2019, prin scrisoarea de însoțire (Vol.II, f.d.208), însă lipsesc date despre recepționarea acesteia de către recurentă. Textul recursului denotă că recurentă a luat cunoștință la 01 noiembrie 2019 de încheierea contestată, care i-a fost expedită prin intermediul poștei. Astfel, recursul este declarat în termen.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat prin prisma argumentelor invocate în recurs și a materialelor din dosar, coroborate cu normele de drept, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va respinge recursul declarat de Maria Balinscaia și va menține încheierea contestată, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 426 alin.(3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Materialele cauzei atestă că prin încheierea din 16 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a respins ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Maria Balinscaia împotriva deciziei din 25 octombrie 2017 a Curții de Apel Chișinău (Vol.II, f.d.205-207).

Inițial Colegiul menționează că în sensul art. 451 alin. (1) Cod de procedură civilă, cererea de revizuire se depune în scris de persoanele menționate la art.447, indicându-se în mod obligatoriu temeiurile consemnate la art.449 și anexându-se probele ce le confirmă.

Prin cererea de revizuire depusă, în temeiul art. 449 lit. a), b) Cod de procedură civilă, de către Maria Balinscaia împotriva deciziei din 25 octombrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, în esență, s-a pretins ca la 19 iunie 2019 a luat cunoștință de

materialele cauzei penale, inclusiv de ordonanța din 04 februarie 2019 a Procuraturii Chișinău, oficiul Buiucani, privind încetarea urmăririi penale cu liberarea de răspundere penală a învinuitei Ecaterina Macari din motivul intervenirii prescripției, constatându-se, de fapt, vinovăția. Or, în cadrul cauzei penale s-a efectuat expertiza garfoscopică, iar concluziile acesteia denotă falsificarea înscrisurilor prezentate ca probe de către intimat și care au condus la concluzia instanței în temeinicia obiectiilor intimatului, precum și au fost audiat persoanele ale căror semnături au fost falsificate. Ecaterina Macari a recunoscut vinovăția în comiterea infracțiunii imputate.

Colegiul relevă că instanța de revizuire corect a conchis asupra inadmisibilității cererii de revizuire împotriva deciziei din 25 octombrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, or, instanța de revizuire a accentuat că circumstanțele invocate în cererea de revizuire sunt în contradicție cu prevederile art. 449 Cod de procedură civilă și nu constituie temei de revizuire.

Or, în conformitate cu art. 449 Cod de procedură civilă, revizuirea se declară în cazul în care: a) s-a constatat, prin sentință penală irevocabilă, comiterea unei infracțiuni în legătură cu cauza care se judecă; b) au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale cauzei care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuentului, dacă acesta dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a cauzei.

Pornind de la textul normelor de drept citate în raport cu argumentele recurente, Colegiul notează că legiuitorul a stabilit expres cazurile de declarare a revizuirii.

În speță, instanța de revizuire cu referire la temeiul prevăzut de art. 449 lit.a) Cod de procedură civilă, invocat de revizuentă, a reținut că la caz nu a fost prezentată instanței o sentință penală irevocabilă, menționând că doar în urma unui proces penal contradictoriu cu respectarea dreptului la apărare, precum și respectarea principiului prezumției nevinovăției, ca urmare a emiterii unei sentințe, poate fi stabilită existența faptei infracționale.

Or, revizuenta/recurenta pretinde că circumstanțele stabilite în ordonanța menționată constituie temei de revizuire a unei hotărâri.

La acest capitol, Colegiul reține constatarea instanței de revizuire precum că acțiunea Mariei Balinscaia a fost respinsă din motivul omiterii termenului legal de adresare în instanța de judecată pentru anularea ordinului de concediere. Or, soluția instanței de apel nu s-a bazat pe procesele-verbale enunțate în ordonanța organului de urmărire penală în care ar fi fost falsificate semnăturile.

De altfel, și prin prisma art.449 lit.b) Cod de procedură civilă, se condiționează ca circumstanțele nou descoperite să aibă importanță esențială pentru justa soluționare a cauzei civile, adică să aibă putere decisivă asupra concluziei (hotărârii) instanței de judecată.

Or, circumstanțele nou-descoperite pot fi definite ca totalitatea de fapte juridice (obiect al probației) care duc la apariția, modificarea sau stingerea drepturilor și obligațiilor civile, care au o importanță esențială pentru soluționarea justă a cauzei civile, totodată, având putere decisivă asupra concluziei instanței de judecată, care nu au fost cunoscute revizuentului anterior, dar existau pînă la momentul pronunțării hotărârii, care să fie descoperite după ce hotărîrea judecătorească a devenit irevocabilă, și dacă revizuentul dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla

circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a pricinii.

Corelând normele de drept cu situația de fapt, Colegiul relevă că instanța de revizuire corect a conchis că circumstanțele redată în cererea de revizuire nu se încadrează în prevederile art. 449 Cod de procedură civilă.

Cu referire la argumentul recurenței precum că frazele inserate în încheierea instanței de revizuire ar fi din altă speță, deoarece s-ar fi asimilat ordonanța de încetare a urmăririi penale din motivul expirării termenului prescripției tragerii la răspundere penală cu ordonanța de refuz în pornirea urmăririi penale, Colegiul menționează că această alegație nu poate fi calificată ca fiind din o altă speță, în situația în care instanța de revizuire se referă la intervenirea termenului de prescripție tragerii la răspundere penală conform ordonanței prezentate.

În ceea ce vizează argumentul recurenței precum că cererea de revizuire s-a examinat în lipsa sa, deși, se indică despre respectarea citării legale, Colegiul notează că în conformitate cu art. 452 alin. (1) Cod de procedură civilă, instanța examinează cererea de revizuire în ședință publică în conformitate cu normele de examinare a cererii de chemare în judecată.

Totodată, instanța de revizuire s-a referit la prevederile art. 452 alin. (1¹) Cod de procedură civilă, în contextul cărora dacă examinarea cererii de revizuire este de competența Curții Supreme de Justiție sau a instanței de apel, ședințele se desfășoară fără înștiințarea participanților la proces. Dacă instanța care examinează cererea de revizuire consideră necesară prezența participanților la proces, aceasta dispune înștiințarea lor.

Respectiv, cauza în ordine de revizuire în sensul normei citate putea fi realizată și în lipsa participanților la proces, însă instanța de revizuire a înștiințat părțile despre data și ora examinării cererii de revizuire, conform înscrisului în acest sens (Vol.II, f.d.181).

Concomitent, Colegiul evidențiază că cererea de revizuire a fost depusă de însăși Maria Balinscaia la 11 iulie 2019. De altfel, odată ce un drept revendicat în instanță are o bază în dreptul intern, partea ar trebui să aibă un interes personal în rezultatul procedurilor, precum și să depună diligența necesară de a urmări desfășurarea procesului, iar în contextul prevederilor art. 56 alin. (3), art. 61 alin.(1) Cod de procedură civilă, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale.

Subsidiar, este de remarcat că Maria Balinscaia a înaintat la 06 septembrie 2019 recuzare completului de judecată format pentru examinarea cererii de revizuire, ceea ce se prezumă că revizuenta/recurența a cunoscut despre ședința de judecată din 11 septembrie 2019 ora 14:00 stabilită pentru examinarea cererii de revizuire. Or, conform recipisei din 11 septembrie 2019 (Vol.II, f.d.190), Maria Balinscaia a contrasemnat ca fiind pregătită pentru examinarea cererii de recuzare, care s-a examinat la 11 septembrie 2019, participând și la examinarea acesteia. De altfel, însăși examinarea cererii de revizuire a fost numită pentru data de 11 septembrie 2019 ora 14:00, însă având în vedere înaintarea și examinarea cererii de recuzare, a fost stabilită ulterior o altă dată pentru examinarea cererii de revizuire.

Mai mult, în conformitate cu art. 102 alin. (4¹) Cod de procedură civilă participanții la proces înștiințați în mod legal o dată nu pot invoca necitarea lor pentru efectuarea actelor de procedură la o dată ulterioară.

În atare circumstanțe, revizuenta/recurenta nu poate invoca faptul neînștiințării sale despre data și ora examinării, în condițiile în care revizuenta a cunoscut despre existența procedurii de revizuire, inițiată la cererea sa.

În corolar, raportând dispozițiile legale enunțate anterior și criticile aduse de recurentă, Colegiul atestă lipsa unor motive întemeiate care ar putea fi reținute de către instanța de recurs în sensul casării actului judecătoresc contestat, iar argumentele invocate nu denotă încălcarea prevederilor legale de către instanța de revizuire.

Alte argumente aduse de către recurentă nu pot fi reținute, deoarece alegațiile esențiale soluționării corecte ale cauzei au fost apreciate în raport cu normele de drept aplicabile speței deduse judecării corelate cu circumstanțele cauzei și suportul probatoriu prezentat în acest sens.

Concomitent, Colegiul învederează că, revizuirea este o cale de atac de retractare și nu reformare prin intermediul căreia se poate obține anularea unei hotărâri judecătorești irevocabile și reînnoirea judecării în cazurile expres determinate de lege, iar retractarea neîntemeiată a hotărârii contestate poate duce la încălcarea principiului stabilității raporturilor juridice. De aceea, legea admite revizuirea numai în cazuri strict determinate, care sunt prevăzute în mod limitativ în art. 449 Cod de procedură civilă. La fel, aceasta nu necesită rejudecarea cauzei în mod implicit, ci doar ca efect al admiterii cererii de revizuire, ceea ce prezumă existența temeiurilor în acest sens, în caz contrar poate avea loc o ingerință asupra securității raportului juridic.

La fel, se accentuează că în cadrul revizuirii nu se verifică legalitatea și temeinicia hotărârii adoptate, ci în baza unor temeiuri strict prevăzute de lege are loc redeschiderea procesului și aceste temeiuri trebuie să fie obiective, reale și legale.

Instanța de recurs reiterează că unul din elementele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul stabilității raporturilor juridice, care înseamnă, între altele, că o soluție definitivă a oricărui litigiu nu trebuie rediscutată (cauza Roșca c. Moldovei, nr. 6276/02, § 24, din 22 martie 2005). Principiul securității raporturilor juridice presupune respectul față de principiul lucrului judecat. Acest principiu insistă asupra faptului, că nici o parte la proces nu este în drept să solicite revizuirea unei hotărâri care este definitivă și executorie, chiar în scopul reluării procesului de judecată și o nouă soluționare a cauzei. Or, existența a două păreri asupra aceleiași probleme nu poate servi temei pentru reexaminare. Ca excepție, se face în cazul în care reexaminarea este necesară în temeiul circumstanțelor fundamentale și obligatorii. Astfel, admiterea cererii de revizuire în circumstanțele detaliate va constitui incontestabil o încălcare a principiului securității raporturilor juridice (Popov (2) vs Moldovei, E. Duca vs Moldovei ș.a).

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat cu menținerea încheierii contestate.

În conformitate cu prevederile art. 424 alin. (2), art. 427 lit. a), art. 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Maria Balinscaia.

Se menține încheierea din 16 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău prin care s-a respins ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Maria Balinscaia împotriva deciziei din 25 octombrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Maria Balinscaia împotriva Spitalului Clinic Militar Central cu privire la anularea ordinelor de sancționare și de concediere, restabilirea în funcția deținută anterior, obligarea efectuării modificărilor în carnetul de muncă și încasarea salariului.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat